

FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTIQUES I DE SOCIOLOGIA

LLICENCIATURA: CIÈNCIES POLÍTIQUES I DE L'ADMINISTRACIÓ I SOCIOLOGIA

ASSIGNATURA: 25204 POLÍTICA ESPANYOLA I (6 crèdits)

DURADA: Segon semestre

CURS: Primer

CURS ACADÈMIC: 2007/2008

Professors: Jordi Argelaguet, Joan Botella, Joaquim Molins, Astrid Barrio

OBJECTIUS

Aquesta assignatura es planteja com una introducció a l'anàlisi del sistema polític espanyol. El curs s'estructura en tres grans parts. La primera part pretén proporcionar un coneixement bàsic dels problemes que han dificultat la consolidació d'un sistema democràtic del passat recent d'Espanya. La segona es dedica a l'anàlisi de les principals institucions del sistema polític sorgit de la Constitució de 1978. En darrer terme s'examinen les característiques i les pautes de comportament dels grans actors polítics i socials a Espanya

L'assignatura, a més d'aprofundir en el coneixement de la política espanyola, també té per objectiu que l'estudiant sigui capaç d'aplicar al cas espanyol els conceptes bàsics de la ciència política.

PROGRAMA DEL CURS

PRIMERA PART: ELS ANTECEDENTS

Lliçó 1.- *Les grans etapes de la política espanyola contemporània*. Inestabilitat política, conflicte civil, retard cultural: "Europa acaba al Pirineu".

Lliçó 2.- *Les grans línies divisòries de la política a Espanya*. Monarquia i República. El paper polític de la religió i de l'església catòlica. El conflicte social: política de classes i construcció de l'Estat. La qüestió nacional: l'enfrontament entre el centre i perifèries.

Lliçó 3.- *La Segona República com a projecte modernitzador*. L'explosió dels conflictes. Les institucions republicanes. Les forces socials i els partits polítics. Factors de crisi. La guerra civil.

Lliçó 4.- *El Franquisme*. El caràcter del règim. Les etapes de la seva evolució. Les *Leyes Fundamentales*: institucionalització de la dictadura. L'oposició democràtica. La crisi del règim.

Lliçó 5.- *La transició democràtica espanyola*. Etapes: del Govern Arias al Govern Suárez. La societat espanyola a l'inici de la transició. El procés de creació dels partits polítics. Les eleccions generals de juny de 1977. La redacció de la Constitució: el període del *consens polític*.

SEGONA PART: LES INSTITUCIONS POLÍTIQUES DE LA DEMOCRÀCIA

Lliçó 6.- *Les regles del joc democràtic*: la Constitució de 1978. Principals característiques. El Tribunal Constitucional. La reforma de la Constitució. Les altres normes: Estatuts de Autonomia, lleis orgàniques, lleis ordinàries. La legislació de les Comunitats Autònomes.

Lliçó 7.- *La forma de Govern*: la Monarquia parlamentària. La Corona. Funcions del Rei. El referendament.

Lliçó 8.- *Les Corts Generals*. El bicameralisme imperfecte i asimètric. Estructura i funcions del Congrés de Diputats. Les relacions govern-parlament en la democràcia espanyola.

Lliçó 9.- *El sistema electoral* de les Corts Generals: antecedents i característiques. Els objectius del sistema electoral: estabilitat política, alternància i consolidació dels partits. Les conseqüències polítiques del sistema electoral.

Lliçó 10.- *El Govern*. La investidura del President i el nomenament dels ministres. Les funcions del Govern: direcció política, funció executiva i potestat reglamentària.

Lliçó 11.- *L'estructura territorial de l'Estat*. Les Comunitats Autònomes: creació i institucions. La distribució de competències entre l'Estat i les Comunitats Autònomes. El finançament de les Comunitats Autònomes.

Lliçó 12.- *Els resultats de la democràcia*: les grans polítiques públiques. La creació d'un Estat modern. L'Estat del Benestar a Espanya: característiques i límits. La política exterior de la democràcia: europeisme, aliança amb Estats Units i autonomia regional (Amèrica Llatina i el Magrib).

TERCERA PART: ELS ACTORS DE LA DEMOCRÀCIA

Lliçó 13.- *La cultura política espanyola*: tradicions i canvis. Participació electoral i associativa dels ciutadans. Les orientacions polítiques dels espanyols. Moderació i "cinisme democràtic". Variacions territorials.

Lliçó 14.- *Els corrents polítics a Espanya*: els grans corrents ideològics. Els partits polítics: els seus grans trets. Organització, afiliació i activitat. Els partits d'àmbit no estatal. El sistema espanyol de partits: principals etapes.

Lliçó 15.- *Les organitzacions socials*. Sindicats i empresaris. L'Església Catòlica. Els altres grups d'interès. Els "nous moviments socials".

BIBLIOGRAFIA

Bibliografia obligatòria.

Alcántara, M. i Martínez, A. (1997): *Política y Gobierno en España*, València: Tirant lo Blanch.

Soto, A. (2002): *La transición a la democracia. España 1975-1982*, Madrid: Alianza Editorial.

García Morillo, J. (1996): *La democracia en España*, Madrid: Alianza.

Molas, I. (1998): *Derecho Constitucional*, Madrid: Tecnos (o, alternativament, un manual de dret constitucional espanyol anàleg).

Durant el curs, els professors posaran a disposició de l'alumnat un dossier de lectures obligatòries.

Bibliografia complementària.

Al llarg de les sessions, el professorat indicarà quines lectures serveixen per a completar alguna de les lliçons.

Nota per als estudiants estrangers.

A inici de curs, s'haurien de posar en contacte amb el seu professor per a fixar, segons cada cas, unes lectures addicionals per a omplir els buits que es consideressin oportuns.

FUNCIONAMENT DEL CURS

El curs pretén combinar la perspectiva teòrica amb un enfocament pràctic. Per això, s'estructurarà en dos tipus de sessions. Les primeres seran classes magistrals en les que s'abordaran les diferents lliçons detallades en el programa. Les segones seran classes pràctiques en grups reduïts, en les que es treballarà aspectes concrets del programa.

SISTEMA D'AVALUACIÓ

Per a superar l'assignatura serà necessària l'assistència de l'alumne/a a les classes pràctiques a què sigui convocat/da. Com a norma general, a cadascuna d'aquestes sessions, l'alumnat haurà de respondre a una pregunta relacionada amb la pràctica efectuada, el resultat de la qual serà objecte d'avaluació. Per mitjà d'aquest sistema, s'obtindrà el 40 % de la nota final. La resta s'adquirirà a partir d'un exercici a final de curs.

Per a aprovar l'assignatura, serà condició necessària però no suficient haver superat l'exercici de final de curs.

A la segona convocatòria (setembre) només es podrà recuperar la nota de l'exercici final. La nota de pràctiques es mantindrà per aquesta segona convocatòria.